

ประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
เรื่อง หลักการและแนวทางการใช้ปัญญาประดิษฐ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

โดยที่ เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence) โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญญาประดิษฐ์เชิงสร้างสรรค์ (Generative AI) ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษา การวิจัย การบริหารจัดการ และการดำเนินงานในภารกิจทุกด้านของมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง และเพื่อเป็นการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างมีประสิทธิภาพ สร้างสรรค์ มีความรับผิดชอบ และสอดคล้องกับหลักจริยธรรม ธรรมาภิบาล และความซื่อสัตย์ทางวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง จึงเห็นเป็นการสมควรให้มีการกำหนดหลักการ และแนวทางการใช้ปัญญาประดิษฐ์ขึ้น เพื่อให้บุคลากรและนักศึกษาของมหาวิทยาลัยได้ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติเดียวกัน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๑ (๑) และ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ ประกอบกับมติคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปางในการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๖๙ เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๙ ดังนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง เรื่อง หลักการและแนวทางการใช้ปัญญาประดิษฐ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“มหาวิทยาลัย” หมายความว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

“ปัญญาประดิษฐ์” หมายความว่า เทคโนโลยี ระบบคอมพิวเตอร์ หรือซอฟต์แวร์ที่ได้รับการออกแบบหรือพัฒนาให้สามารถประมวลผลข้อมูล คิด วิเคราะห์ เรียนรู้ คาดการณ์ สร้างสรรค์เนื้อหา ให้คำแนะนำ หรือตัดสินใจโดยอัตโนมัติหรือกึ่งอัตโนมัติในลักษณะที่เลียนแบบหรือสนับสนุนความสามารถทางสติปัญญาของมนุษย์ รวมถึงเทคโนโลยีและวิธีการที่เกี่ยวข้องกับปัญญาประดิษฐ์ อาทิ ปัญญาประดิษฐ์เชิงสร้างสรรค์ (Generative Artificial Intelligence หรือ Generative AI) การเรียนรู้ของเครื่อง (Machine Learning) การเรียนรู้เชิงลึก (Deep Learning) และการประมวลผลภาษาธรรมชาติ (Natural Language Processing) ตลอดจนเทคโนโลยีอื่นที่มีลักษณะหรือวัตถุประสงค์ในทำนองเดียวกัน

“ปัญญาประดิษฐ์เชิงสร้างสรรค์” หมายความว่า ปัญญาประดิษฐ์ประเภทหนึ่งที่มีความสามารถในการสร้างเนื้อหาใหม่ ๆ เช่น ข้อความ รูปภาพ เสียง หรือรหัสคอมพิวเตอร์ จากข้อมูลที่มีอยู่เดิม

“บุคลากร” หมายความว่า ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พนักงานมหาวิทยาลัย พนักงานราชการ ลูกจ้างประจำ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

“นักศึกษา” หมายความว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี บัณฑิตศึกษา และผู้เรียนในหลักสูตรต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย โดยหมายรวมถึงนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

“ผู้ใช้” หมายความว่า บุคลากร นักวิจัย และนักศึกษาของมหาวิทยาลัย

“ข้อมูลส่วนบุคคล” หมายความว่า ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลซึ่งทำให้สามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ ไม่ว่า ทางตรงหรือทางอ้อม ตามที่กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลกำหนด

“ความซื่อสัตย์ทางวิชาการ” หมายความว่า การยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม และความสุจริต ในการแสวงหาความรู้ การวิจัย และการสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการ โดยปราศจากการคัดลอกผลงานของผู้อื่น (Plagiarism) การปลอมแปลงข้อมูล หรือการกระทำทุจริตทางวิชาการอื่นใด

ข้อ ๔ หลักการทั่วไป

(๑) ส่งเสริมการใช้ปัญญาประดิษฐ์เป็นเครื่องมือเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการ และการบริหารจัดการ

(๒) ตระหนักถึงความสำคัญของจริยธรรม ความโปร่งใส และความรับผิดชอบในการใช้ปัญญาประดิษฐ์

(๓) เคารพในสิทธิส่วนบุคคล การคุ้มครองข้อมูล และทรัพย์สินทางปัญญา

(๔) รักษาไว้ซึ่งความซื่อสัตย์ทางวิชาการและมาตรฐานการวิจัยอันเป็นที่ยอมรับ

ข้อ ๕ แนวทางการใช้ปัญญาประดิษฐ์ด้านการเรียนการสอน

(๑) ผู้สอนสามารถนำปัญญาประดิษฐ์มาใช้เป็นเครื่องมือช่วยในการออกแบบการสอน การสร้างสื่อการเรียนรู้ และการประเมินผลได้ แต่ต้องตระหนักถึงข้อจำกัดและความถูกต้องของข้อมูลที่ได้รับ ทั้งนี้ผู้สอนต้องรับผิดชอบต่อผลที่ได้รับจากปัญญาประดิษฐ์

(๒) ในรายวิชาที่อนุญาตให้นักศึกษาใช้ปัญญาประดิษฐ์ ผู้สอนต้องกำหนดขอบเขต เกณฑ์มาตรฐาน และเงื่อนไขการใช้งานไว้ในเอกสารรายละเอียดของรายวิชา (มคอ.๓) ให้ชัดเจน พร้อมทั้งออกแบบการประเมินผลที่มุ่งวัดความเข้าใจและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาเป็นสำคัญ

(๓) นักศึกษาต้องใช้ปัญญาประดิษฐ์อย่างมีความรับผิดชอบ เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยในการเรียนรู้ และค้นคว้า และต้องไม่นำผลงานที่สร้างโดยปัญญาประดิษฐ์ทั้งหมดหรือส่วนใหญ่มาส่งเป็นผลงานของตนเอง เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้สอน

(๔) การนำเนื้อหาที่สร้างจากปัญญาประดิษฐ์มาใช้ในรายงานหรือผลงานทางวิชาการ ต้องมีการแสดงหลักฐานการอ้างอิงและระบุรายละเอียดการใช้งาน ตามรูปแบบมาตรฐานที่มหาวิทยาลัยกำหนด การปกปิดหรือบิดเบือนการใช้งานถือเป็นการกระทำที่ขัดต่อความซื่อสัตย์ทางวิชาการ

ข้อ ๖ แนวทางการใช้ปัญญาประดิษฐ์ด้านการวิจัย

(๑) นักวิจัยสามารถใช้ปัญญาประดิษฐ์เป็นเครื่องมือช่วยในกระบวนการวิจัยได้ เช่น การทบทวนวรรณกรรม การวิเคราะห์ข้อมูล หรือการร่างผลการวิจัย โดยนักวิจัยต้องตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ได้จากปัญญาประดิษฐ์ และต้องรับผิดชอบต่อผลการวิจัยและบทสรุปที่ได้จากการวิเคราะห์นั้น ๆ

(๒) การใช้ปัญญาประดิษฐ์ในงานวิจัยต้องไม่ละเมิดหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล หรือทรัพย์สินทางปัญญาของผู้อื่น รวมถึงต้องคำนึงถึงสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาของผลงานที่เกิดขึ้นจากการใช้ปัญญาประดิษฐ์ร่วมสร้างตามที่กฎหมายและข้อบังคับของมหาวิทยาลัยกำหนด

(๓) ปัญญาประดิษฐ์ไม่สามารถเป็นผู้ประพันธ์หรือผู้แต่ง (Author) ในผลงานวิจัยได้ และต้องมีการเปิดเผยการใช้เครื่องมือปัญญาประดิษฐ์ในส่วนวิธีการวิจัย (Methodology) หรือส่วนคำกิตติกรรมประกาศ (Acknowledgement) ของผลงานวิจัย หรือ ส่วนก่อนบรรณานุกรมอย่างชัดเจน

ข้อ ๗ แนวทางการใช้ปัญญาประดิษฐ์ด้านการบริหารจัดการ

- (๑) บุคลากรสามารถนำปัญญาประดิษฐ์มาใช้เป็นเครื่องมือช่วยในการพัฒนาระบบและเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน หรือปรับปรุงกระบวนการทำงานให้เป็นอัตโนมัติ
- (๒) การนำปัญญาประดิษฐ์มาช่วยปฏิบัติงาน ต้องมีผู้รับผิดชอบที่เป็นมนุษย์ในการตรวจสอบ ยืนยันความถูกต้อง และความเหมาะสมก่อนการดำเนินการหรือเผยแพร่ทุกครั้ง
- (๓) การพัฒนาและนำปัญญาประดิษฐ์มาใช้ในการบริหารจัดการ ต้องคำนึงถึงหลักธรรมาภิบาล ความโปร่งใส ความเสมอภาค และต้องไม่มีอคติอันจะนำไปสู่การเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม
- (๔) บุคลากรของมหาวิทยาลัยมีหน้าที่เข้ารับการฝึกอบรม พัฒนาทักษะ และสร้างความรู้เท่าทันปัญญาประดิษฐ์ ตามหลักสูตรหรือเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด เพื่อให้สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง ปลอดภัย และสอดคล้องกับหลักจริยธรรม

ข้อ ๘ นโยบายด้านความมั่นคงปลอดภัยและข้อมูลส่วนบุคคล

- (๑) ห้ามผู้ใช้อ้อนข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความอ่อนไหว ข้อมูลที่เป็นความลับของมหาวิทยาลัย อันหมายรวมถึง ข้อสอบที่ยังไม่ได้จัดสอบ รายงานการประชุมภายในที่ยังไม่ได้รับรอง ข้อมูลดิบของงานวิจัยที่ยังไม่ตีพิมพ์ หรือข้อมูลเชิงยุทธศาสตร์ที่ส่งผลกระทบต่อมหาวิทยาลัย เข้าไปในระบบปัญญาประดิษฐ์ที่เป็นสาธารณะ
- (๒) ผู้ใช้ต้องตระหนักถึงความเสี่ยงด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ และปฏิบัติตามนโยบายการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของมหาวิทยาลัยอย่างเคร่งครัด
- (๓) มหาวิทยาลัยจะส่งเสริมการจัดหา ทุนบำรุง หรือพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและเครื่องมือปัญญาประดิษฐ์ที่มีความปลอดภัยภายในหน่วยงาน เพื่อรองรับการใช้งานของบุคลากรและนักศึกษาอย่างเหมาะสม

ข้อ ๙ การส่งเสริมความรู้และการบังคับใช้

- (๑) ให้มหาวิทยาลัยโดยสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดให้มีหลักสูตรการฝึกอบรม การทดสอบ หรือการสร้างความรู้ความตระหนักรู้ด้านการใช้ปัญญาประดิษฐ์อย่างถูกต้องและปลอดภัย และกำหนดให้บุคลากรทุกคนต้องเข้ารับการฝึกอบรมและผ่านเกณฑ์การประเมินตามระยะเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด
- (๒) กรณีมีข้อพิพาทหรือข้อสงสัยเกี่ยวกับการทุจริตอันเกิดจากการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในด้านการเรียนการสอนและการวิจัย ให้มีคณะกรรมการเฉพาะกิจที่แต่งตั้งโดยมหาวิทยาลัยทำหน้าที่ตรวจสอบและให้ข้อแนะนำเชิงวิชาการ ก่อนเสนอเรื่องต่ออธิการบดี
- (๓) กรณีมีการละเมิดหรือการปฏิบัติที่ไม่เป็นไปตามหลักการ หรือแนวทางนี้ มหาวิทยาลัยอาจพิจารณาดำเนินการทางจรรยาบรรณหรือวินัยตามข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๑๐ ให้อธิการบดีรักษาการตามประกาศนี้ กรณีมีปัญหาในทางปฏิบัติ หรือปัญหาการตีความประกาศนี้ ให้อธิการบดีเป็นผู้วินิจฉัย และคำวินิจฉัยของอธิการบดีถือเป็นที่สุด

จึงประกาศมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๘ เดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๙

(รองศาสตราจารย์กิตติศักดิ์ สมุทธารักษ์)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง